

Vista: Změna hned teď

Vista SP 1 CZ najdete
na příštím chip DVD

Operační systém se zbavil počátečních obtíží – to alespoň prohlašuje Microsoft. Chip otestoval Vistu vylepšenou pomocí **SERVICE PACKU 1** a můžeme říct, že je to pravda – tedy alespoň zčásti. Našli jsme totiž některé nové problémy...

FABIAN VON KEUDELL

Zeptáte-li se svých kolegů či přátel, zda znají někoho, kdo přešel z XP na Vistu, budete vypadat divně. Konec konců, od února minulého roku, kdy byla Vista představena, Microsoft prodal „pouze“ 100 milionů licencí na tento nový operační systém – a to po celém světě. Protože chceme znát důvod, proč uživatelé stále váhají, udělali jsme si malý on-line průzkum.

„Moje staré programy nebudou pod Vistou fungovat,“ obává se asi 22 procent uživatelů. Toto tvrzení není zcela mylné. Některé programy dokonce odmítají pracovat i pod Vistou s nainstalovaným emulátorem Windows XP. Více než rok po uvedení Visty se frustrovaní uživatelé cítí, jako by byli donuceni k beta testu nekompletního softwaru. Service Pack 1 by měl tento problém vyřešit.

SHRNUŤÍ

Konečně je Vista kompletně „vyvinuta“ i se Service Packem 1 – více jak rok po jejím spuštění. Ne každé vylepšení v SP1 je opravdovou novinkou; často je to jen obyčejná opravená závada. Nicméně teď můžeme s čistým svědomím prohlásit, že je vhodné a bezpečné upgradovat. Vista byla už od svého uvedení relativně bezpečná a stabilní, což bylo prokázáno v našem srovnávacím testu v Chipu 3/2008. Se Service Packem nyní Microsoft zlepšil výkonnost a opravil i nervy drásající počáteční problémy. Vista si také zajistila dobrou budoucnost podporou nových technologií jako jsou EFI-BIOS a xFAT.

Microsoft doufá, že SP1 přetvoří Vistu na vyspělý operační systém. Na první pohled však moc rozdílů nezjistíte. Pokud ihned po updatu spustíte Vistu, je docela možné, že si žádné změny nevšimnete. Přesně tak to funguje i v automobilovém světě: jakmile VW představí nový Golf VI, bude na první pohled velice podobný Golfu V, i když technika uvnitř bude mnohem lepší. A tak je tomu i v případě Windows: na první pohled to skutečně nevypadá, že by nabízela větší výkon, bezpečnost a spolehlivost. Jak je tomu tedy ve skutečnosti? Na to jsme se detailně podívali v našem testu.

Výkonnost: Se Service Packem 1 je Vista mnohem rychlejší

Microsoft prohlašuje, že 800MHz PC s 512 MB RAM a grafickou kartou DirectX 9 je pro Vistu dostačující. Praxe však ukazuje, že Vista běží hladce pouze s nejnovější CPU s dvoujádrovou technologií a s minimálně 1 GB RAM. Dokonce i u rychlých počítačů se objevují problémy s výkonností, ruší šum při přehrávání hudby, spotřeba elektřiny u notebooků je příliš vysoká a trvá věky, než se Vista spustí. Šetření zdrojů, stabilita a rychlost jsou stále prokázány úspěchem Windows XP. Ale i Vista se Service Packem se v některých oblastech podstatně zlepšila.

RYCHLEJŠÍ KOPIROVÁNÍ Průměrný disk by přenesl 25 MB dat za sekundu. Vista však této přenosové rychlosti dosahuje pouze v nejběžnějších případech – důvod je

v samotném programovém kódu Visty. Někdo z Redmondu naštěstí tuto poruchu objevil a opravil, což je nejpodstatnější plusový bod pro SP1. S novým softwarovým balíčkem mohou být data kopírována na lokální disk údajně až o 25 procent rychleji a po celé síti asi o 50 procent rychleji. Náš praktický test však ukázal, že i když bylo zvýšení rychlosti znatelné, těchto hodnot zdaleka nedosáhlo: naměřili jsme zvýšení o 18 procent při lokálním kopírování a o 33 procent při kopírování po síti. Ale aspoň něco...

Mimočodem, Microsoft také upravil způsob zobrazení stavu kopírovacího procesu. Až dosud byl ve Vistě časový údaj během kopírování spíše nahodilý. S SP1 jsou údaje (z hlediska počtu sekund) při různých rych-

lostech stále nepřesné, avšak grafické znázornění je ve většině případů v pořádku.

POŽITEK Z HUDBY BEZ RUŠENÍ V současné době můžeme na PC spustit několik úkolů současně. Zásahu na tom nese počítačový vědec Christopher Strachey, který v roce 1959 vyvinul první koncept pro multitasking. Bohužel to ještě stále nefunguje dokonale. Jakmile běží ve Vistě paměťově a operačně náročné aplikace, může být současně přehrávání audia či videa rušeno. Problém je způsoben tím, že některé programy nechávají jen velice málo „CPU času“ na dekodování MP3 či videa. Výsledkem je „prskání“ během přehrávání hudby či výpadky při přehrávání videa. Na tyto problémy lze narazit i u rychlejších počítačů.

Když jsme testovali originální Vistu, začalo se přehrávání audio CD zadržovat, jakmile se na našem „2,4GHz Dual Core“ systému simultánně spustily iTunes, Photoshop a Microsoft Word. Díky SP1 vás Microsoft zbaví všech mučivých problémů a šetří CPU čas na přehrávání audia i videa. Pokud si však myslíte, že příčinou tohoto problému je pouze brzdění ze strany ostatních aplikací, jste na omylu. Windows chytře dělí CPU čas mezi běžící programy a výkonnost se s Photoshopem a spol. neztrácí. Pravou příčinou je především to, že Microsoft nezařadil do Windows pořádný a k uživateli přátelský „přehrávací nástroj“, jako je tomu v případě iTunes od Applu.

NOTEBOOKY VYDRŽÍ DÉLE Uživatelé notebooků by měli být šťastni, protože s SP1 →

 INFO

Vista Service Pack 1

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ÚDAJE

Datum uvedení: březen (anglická verze)
duben (česká verze)

Zdroj: Windows update
Velikost: • Přes Windows update: 65 MB
• Přes síťovou instalaci: 450 MB
• včetně 36 jazyků: 550 MB

VISTA VE SROVNÁNÍ

bezpečnost	
výkon	
stabilita	

 bez SP1 včetně SP1

 INFO

Novinky a inovace v Service Packu 1 pro Windows Vista

Kontrola uživatelských účtů ► Uživateli nemusí vícekrát potvrzovat opakovaná upozornění kontroly uživatelských účtů – do budoucna bude stačit jednorázové potvrzení.

Zálohování Visty ► V nové verzi zálohovacího systému mohou být uschována u data šifrována pomocí EFS (Encrypting File System).

Nový nástroj pro obnovu ► SRT (Startup Repair Tool) dokáže obnovit systémové soubory. Až doposud byli uživatelé nuceni při problémech reinstalovat celý systém.

Nástroje pro vzdálenou údržbu ► Vylepšena byla bezpečnost pro případ vzdáleného přístupu – program nyní může být vybaven digitálním podpisem.

BitLocker I ► Kromě systémové partition už může šifrovací program zabezpečit i jiné partition či fyzické disky...

BitLocker II ► Pro zlepšení bezpečnosti nyní mohou být data šifrována i s podporou MFA (Multi Factor Authentication) současně prostřednictvím TPM modulu (PIN) a USB disku.

Bezproblémová KMS ► Služba KMS (Key Management Service), dostupná ve verzi Enterprise versions nyní funguje i ve virtuálním prostředí bezproblémově.

Bezpečná hesla ► Uživatelé si musí při instalaci Visty ke svým heslům připojit nápovědu, jinak se Vista nespustí.

Jednodušší správa ► Po instalaci SP1 Windows smažou GPMC (Group Policy Management Console) and aktivují jednodušší verzi GPEdit.

Nový file systém ► Ve Vistě s SP1 byl také poprvé představen nový file systém exFAT, vytvořený speciálně pro zálohovací média, podporující soubory až do velikosti 32 GB.

Kompatibilita ► Vylepšena byla stabilita a také podpora pro doposud problémové aplikace. Kterých programů se to ale týká zatím Microsoft neprozradil.

Pokračování na další straně

Pokračování

Lepší ochrana dat ► Vylepšený „cache mód“ pro externí média (jako například USB disky) přináší větší bezpečí při kopírování dat.

Lepší chování v síti ► Především u peer-to-peer připojení uživatelé ocení vylepšený „symetrický“ firewall.

Větší výdrž notebooků ► Pokud se během stanovené doby nezmění obsah displeje, procesor je automaticky přepnut do hibernačního režimu.

Rychlejší práce s archivy ► Komprimované archivy (jako například ZIP soubory) mohou být rychleji vytvářeny, otevírány a „rozbalovány“.

Vylepšené přehrávání multimédií ► Multimediální soubory jsou nyní přehrávány bez výpadků a to i v případě spuštění výpočetně náročných programů.

Rychlejší práce s daty ► Se Service Packem 1 by mělo být kopírování souborů rychlejší o 25 procent u lokálních disků a o 50 procent při kopírování v síti.

Rychlejší obrázky ► Vylepšeno bylo zobrazování obrázků. Po instalaci SP1 byste měli rozdíly zaznamenat především u velkých obrázků.

Vylepšený Internet Explorer ► Vista rychleji nahrává a renderuje www stránky, především pokud jsou vytvořeny za pomoci JavaScriptu.

Nový SuperFetch ► Cache častěji nahrává do paměti více používané soubory. To zrychluje práci počítače, částečně i bootování.

Inteligentní síťové nastavení ► Vista dokáže zjistit, které síťové připojení je lepší (a poté ho využívá). Například pokud je uživatel zároveň připojen pomocí LAN a WLAN...

Vylepšený vzdálený přístup ► RDP (Remote Desktop Protocol) má nový kompresní algoritmus a vyžaduje menší šířku pásma...

Vylepšená funkce „update“ ► Po instalaci SP1 by Vista měla díky SDL (Secure Development Lifecycle) vyžadovat o 50% méně updatů.

Konfigurovatelná defragmentace ► Uživatelé i administrátoři mohou přesně stanovit, který disk za jakých podmínek defragmentovat.

Mazací funkce pro offline složky ► Vista se Service Packem 1 může mazat offline složky i v případě, že nejste připojeni.

64bit emulátor ► 64bitová verze Vista-SP1 může být spouštěna i na 32bitovém systému.

Kompletní zobrazení hlavní paměti ► Windows nyní zobrazí kompletní informace o paměti a běžících systémových procesech.

Lepší podpora pro displeje ► U externích displejů došlo k vylepšení a ke zjednodušení podpory pro ně.

Více driverů ► Se Service Packem 1 Microsoft také přidal do Windows celou řadu nových driverů především pro nové tiskárny a WLAN adaptéry.

by jejich počítačová baterie měla vydržet déle. Chtěli jsme to vyzkoušet, takže jsme notebook Lenovo vybavili novým Service Packem. A výsledek? Asi o 7 procent delší doba chodu. To je výsledek především optimalizace funkce displeje, který je považován za energetického návosku číslo 1. Např. CPU se diskrétně odebere do spánkového modu, jakmile se obsah displeje po určité době nezmění.

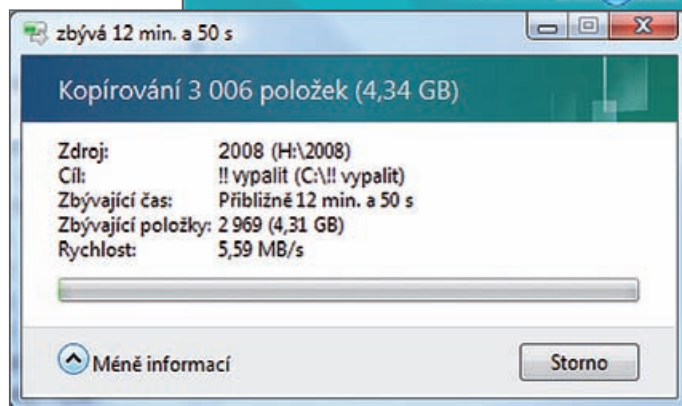
SP1 také zbaví Vistu některých much na videočipsetech. Přistupuje-li program neustále na VSync interrupt, ačkoliv ho nepotřebuje, systém se nepřepne do sleep modu. Vista SP1 tato přerušení monitoruje a kontroluje, zda je aplikace opravdu potřebuje. Podobná zlepšení se údajně týkají i „elektrozrouta“ číslo dvě, kterým je pevný disk. Technici z Redmondu si to ulehčili a jen opravili programátorskou chybu: v některých předchozích případech měl disk ve zvyku běžet, ačkoliv se očekávalo, že se přepne do „stand by“ modu. Microsoft navíc pracoval na kompatibilitě nových disků, elektrinu šetřících hybridů SSD (Solid State Disk). Tyto disky jsou vybaveny velkou cache, která ukládá data. Až doteď dělaly komponenty ve stand by modu problémy. Bohužel náš test odhalil, že spolupráce takových hybridních disků s Vistou SP1 se o moc nezlepšila. Naopak, jakmile je disková jednotka ve stand by modu, diskům od výrobců Samsung a Seagate trvá 20 sekund, než se nastartují. Windows mezitím nedělají nic! Není možné ani klikat na ikony, ani spustit jakýkoliv jiný program. A to je pro Microsoft dost trapné!

Bezpečnost: Lepší ochrana před viry, hackery a spol.

Vista je relativně bezpečná – to prokázal náš srovnávací test operačních systémů v Chipu 2/08. V SP1 se však objevila některá další zlepšení týkající se bezpečnosti. Bohužel většina z nich je jen pro „firemní“ zákazníky.

ŠIFROVÁNÍ VŠECH DAT Pokud chcete použít do Windows zakomponovanou šifrovací funkci BitLocker, bude se od vás žádat Vista verze Ultimate nebo Enterprise. Obě patří

Přehrávání multimédií Se SP1 už žádné zadržávání...

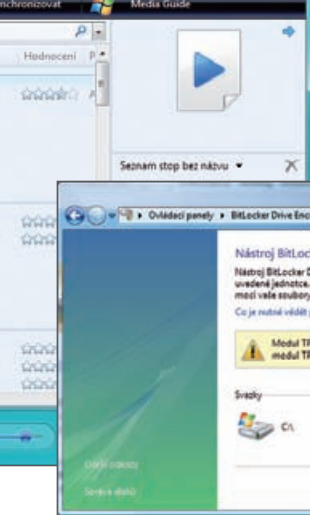

Práce se soubory Díky Service Packu není práce se soubory jen rychlejší, ale také s přesnějším časovým odhadem – například délky kopírování.

k těm drahým a sotva je najdete na běžném domácím počítači. Uživatelé, kteří nevlastní ani jednu z těchto verzí a přitom touží po zašifrování svého operačního systému, se budou muset uchýlit k programům poskytovaným třetí stranou. Chip doporučuje DriveCrypt Plus Pack od firmy SecurStar (www.securstar.com, 125 eur).

Až dosud měl BitLocker problém s omezením počtu virtuálních disků systému. Nyní mohou uživatelé pomocí SP1 chránit i doplňkové „partition“ před zvědavým okem cizince. Je poněkud nepochopitelné, proč Microsoft uvolňuje tuto funkci až teď, protože experti už dokázali šifrovat jiné partition pomocí BitLockeru přes příkazové řádek i bez SP1. Chybělo pouze uživatelské rozhraní.

LEPŠÍ UPDATY Kdyby byla Windows autem s rozbitými brzdami, Microsoft by místo toho, aby vyměnil brzdový disk, navrhl, abyste brzdy používali jemněji – tak bychom asi mohli popsat situaci s bezpečnostními updaty. Když pánové z Redmondu objeví bezpečnostní trhlinu, pouze díru ucpou, aniž by zjistili příčinu. To se ale s Vistou mění, a to proto, že se jedná o první spotřební, zákaznický operační systém od Microsoftu, který byl vyvinut jako beroucí v potaz SDL (Secure Development Lifecycle). A co nová bezpečnostní strategie Microsoftu, skrývající se pod zkratkou SDL, přináší? Souběžně v době, kdy se vyvíjejí nové systémy, specialisté přezkoumávají možné hrozby v současnosti, ale i v budoucím čase. Programátoři upgradují operační

Šifrování Původní nástroj Windows Vista - BitLocker nyní dokáže pracovat s více diskovými oddíly...

system tak, aby dokázal odolat těmto hrozbám. Pokud budeme věřit Microsoftu, pak díky SDL byste měli potřebovat o 50 procent méně updatů.

U Vista SP1 najdete i příslušný SDL update, který by měl určité části systému učinit bezpečnějšími. Například pokud Vista zablokuje program, například má kontrolu konta uživatele, uživatel o tom obdrží více informací. Neustálé zprávy jsou však stejně otravné, jako byly předtím.

SPOLEHLIVÉ INFORMACE Chcete-li vědět, zda se antivirová ochrana nainstalovala a byla updatována či zda je firewall aktivní nebo ne, není už nutné otevírat okno s bezpečnostním nastavením Visty. S SP1 to vypadá, jako kdyby Microsoft vylepšil i technologii.

Hrozby: V určitých případech může zákeřný software změnit status bezpečnostních aplikací v rámci center. Může se tedy stát, že Windows ukazují zelené světlo a přitom firewall není aktivován. Nyní mohou bezpečnostní nástroje nahlašovat svůj status Windows monitoringu přes nový a bezpečnější interface. Uživatel si tedy může být jistý, že vše je v pořádku, tak jak to Windows ukazují – alespoň do té doby, než hackeři najdou jinou cestu k útoku.

Spolehlivost: Windows s SP1 se už tak často nehroutlí

Modrá obrazovka přetrvává i u Visty. Razantní hroucení systému se sice už nějakou dobu nekonalo, jenže i údajně velmi stabilní Vista nemůže zvládnout všechno. O spoustu chyb, které byly Microsoftu nahlášeny prostřednictvím Windows nástroje Error Reporting, je postaráno v Service Packu.

NIŽŠÍ ÚBYTEK DAT Windows nám už delší dobu vtoukala do hlavy, že nejdříve musíme ukončit činnost USB disku ve Windows, a pak ho teprve vyjmout. Pouhé „vyjmutí“ USB disku může prý vést ke ztrátě dat. Microsoft u SP1 vylepšil výkonnost cache, zvláště v případě NTFS médií. Stále bychom však neměli disk vyjmout přímo. Pokud to ale uděláte, je celkem nepravdě-

podobné, že vaše data budou ztracena.

LEPŠÍ OVLADAČE Zhroucení systému je způsobeno převážně problémy ovladačů a softwaru od třetích stran. S SP1 byla vylepšena kompatibilita. Microsoft dokonce „updatoval“ ovladače pro bezdrátové sítě, což slibuje vyšší šance na úspěch při WLAN spojení. U bezdrátových sítí závisí rozsah

převážně na poloze (umístění) routeru. Díky SP1 přesto můžeme doufat v další vylepšení. V testu jsme zaznamenali pouze nepatrný růst, pro většinu uživatelů však bude pravděpodobně zcela dostatečný...

PODPORA NOVÝCH MÉDIÍ Společně s novými bugfixy přináší Service Pack také podporu pro budoucí hardware. Vista SP1 si tudíž dokáže poradit i s médii postavenými na novém exFat file systému. To umožňuje použít média, které má větší celkovou kapacitu a které je určeno především pro flash paměťové karty a USB disky (více se o exFat dozvíte v příštím čísle Chipu). Dokonce i aktuální SD karty s SD ADMA (Advanced

Vista se SP1 ušetří mnoho energie

DMA) dokáží s Vistou komunikovat a nabízejí vyšší přenosovou rychlost a nižší zátěž procesoru. S Vistou tak mohou být už dnes používány počítačové systémy budoucnosti s EFI-BIOS.

Přes všechna zmiňovaná zlepšení stále ještě existují důvody ke kritice. Finální verze českého SP1 by se měla na trhu objevit v květnu a poté budete i vy moci vyzkoušet, jak moc se SP1 Microsoftu povedl. Určitě nám napište, jak jste s ním spokojeni...

AUTOR@CHIP.CZ

PŘEDPOVĚĎ

TOP SECRET

Ze zákulisí: Co připravují do dalších Windows

Chlapci z Redmondu mají v zásobě spoustu věcí, které v SP1 chybí, a které se objeví v příštích Windows 7. Programátoři a testeři už prodiskutovali budoucí vlastnosti na interním projektu s názvem Early Feedback.

ROZŠÍŘENÝ BOOT MANAGER

Doposud systémový administrátor z Windows rozpoznal pouze operační systémy vlastněné Microsoftem. Ostatní OS, například Linux, musel uživatel přidat manuálně, což bylo dost zdouhavé a krkolomné. Instalace vylepšené rozpoznávací funkce je pro Microsoft dětskou hračkou.

AKTIVACE WINDOWS

Osoba, která často mění PC komponenty nebo systém reinstaluje, brzy dosáhne limitu aktivací Windows. Jediným řešením tohoto problému je v současnosti telefonní „hotline“. Spousta uživatelů chce mít možnost deaktivace OS před upgradem tak, aby se nedostali na aktivační limit.

PLNĚ VYVINUTÝ ZVUKOVÝ MIXÉR

I se Service Packem 1 může ve zvukovém mixéru ve Windows nastavit jen hlasitost, přičemž možnost nastavení basů a výšek schází úplně. Tato funkce je však v budoucím dokonce i u nejlépejších autoradií.

PŘEHRAVÁNÍ BLU-RAY A HD-DVD

Pokud chcete s Vistou SP1 zhlédnout nové HD disky, potřebujete dodatečný software. Microsoft věnoval doatečný pozornost zkušenosti funkci „Out-of-the-Box“ (nainstaluj a spust). Bohužel, obrazovka zůstává bez odpovídajícího kodeku prázdná.

KONFIGURACE TASKBARU

Firefox a Internet Explorer už to dokáží. V těchto programech mohou být jednotlivé lišty přesunovány a shlukovány pomocí myši. Tato funkčnost ovšem stále ve Windows schází...

PERSONALIZACE FUNKCE SUPERFETCH

Funkce SuperFetch ve Vistě dokáže nahrát do rychlé paměti často používané DLL soubory. Windows už nemusí nahrávat tyto soubory z pomalého pevného disku. Jediná věc, která této funkci schází, je možnost konfigurace.